

Länstyrelsen Jönköping

Uppdrag 43 (statsbidrag till verksamheter för asylsökande m.fl.) – redovisning från Länsstyrelsen i Södermanlands län

Process

Länstyrelsens arbete med statsbidraget för tidiga insatser för asylsökande och personer med uppehållstillstånd på anläggningsboende

Inför en utlysning bestäms huruvida Länsstyrelsen i Södermanlands län ska ha särskilda prioriteringar eller inte. Bedömningen av önskvärda prioriteringar görs utifrån den kunskap länsstyrelsen har om tidigare insatser och sådant som har kommit fram under året. Fysiska aktiviteter och kulturaktiviteter är sådant som både är lätt att ordna och ger stor effekt.

För att sprida information till ideella organisationer och trossamfund anordnas särskilda möten om TIA- bidragen. Vanligare är att länsstyrelsen inbjuds till andras möten för att berätta om medlen. Det kan vara nätverksmöten som kommunerna har med ideella organisationer eller möten som paraplyorganisationer anordnar. Demokrati- och jämställdhetskriterier betonas särskilt och diskuteras. Blanketterna går igenom i detalj. Insatsernas geografiska fördelning diskuteras utifrån den kännedom organisationerna själva och länsstyrelsen har om var asylsökande befinner sig.

Organisationerna nås genom paraplyorganisationer, de som tidigare fått bidrag, de nya organisationer som länsstyrelsen har kommit i kontakt med under året, tjänstemän inom andra områden än integration på länsstyrelsen och framför allt omfattande mejlutskick. Kommunerna nås med information genom de nätverk som finns.

Den koppling som finns till 37§a- medel har hittills bestått i uppmaningar till såväl kommuner som organisationer om fördelarna med att tänka i sammanhängande insatser med finansiering från olika håll utifrån målgruppens sammansättning. En del av de asylsökande får ju uppehållstillstånd och vill fortsätta med vissa aktiviteter som erbjuds asylsökande. Kontakterna mellan kommuner och ideella organisationer verksamma i dem har också på vissa ställen ökat.

Ifråga om jämställdhetsperspektiv bedömer länsstyrelsen att organisationer i stor utsträckning har erfarenhet av att arbeta jämställt. Flera organisationer har goda kunskaper om hur man praktiskt går till väga för att stimulera och motivera till aktiviteter för alla. Det är också organisationerna själva som identifierar behoven.

Resultat

INSATSER AVSLUTADE UNDER 2019.

Ange vilka insatser i länet som avslutats och slutrapporterats under 2019.

Organisation	Organisationstyp	Insatsens namn	Kommun/er där insatsen ägt rum	Beviljad år	Beviljad summa, kr	Kategori	Antal deltagare (kvinnor/män)
ABF Flen	studieförbund/folkhögskola	Nyckel till Sverige	Flen	2017	190 000	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden, hälsa	128 (36/92)
Eskilstuna Boule Pétanque	idrottsförening	BouleKULTUR och BouleCLINIC 2017/2018	Eskilstuna, Nyköping, Flen, Nyköping	2017	180 000	hälsa	130 (-/-)
Kurdiska föreningen	etnisk förening	Kunskaper om det svenska samhället och hälsa	Eskilstuna	2018	20 000	Kunskaper om det svenska samhället och hälsa	73 (32/41)
Långsjö teater	övrig organisation	Du spelar roll	Flen	2017	223 290	hälsa	42 (-/-)
Länsbildningsförbundet Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Samhällssvenska & Arbetsmarknads-cirkel	Eskilstuna, Vingåker, Nyköping	2017	178 590	Svenska, hälsa och arbetsmarknad	20 (12/8)
Länsbildningsförbundet Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Samhällssvenska och Arbetsmarknads-cirkel	Eskilstuna, Vingåker, Flen	2018	285 000	Svenska och arbetsmarknad	90

Länsbildningsförbundet Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Insatser för asylsökande – Samhällskunskap och utökad svenska	Vingåker, Trosa, Nyköping, Eskilstuna	2017	218 040	svenska, kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	26 (18/8)
Olivehällkyrkan	trossamfund/religiös organisation	Träffpunkten	Strängnäs	2017	50 450	Svenska	12
Pingstförsamlingen i Eskilstuna	trossamfund/religiös organisation	Pingstförsamlingens flykting- och integrationsverksamhet	Eskilstuna	2017	300 000	svenska	100 (-/-)
RomskaSvenska KF i Flen	övrig förening	Kunskaper om den svenska arbetsmarknaden	Flen	2018	20 000	Kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden, hälsa	39 (0/39)
Röda Korset	övrig organisation	Språkcaféer	Nyköping	2017	60 000	svenska, hälsa och samhället.	.
S:t Eskilskyrkan församling	trossamfund/religiös organisation	Öppen verksamhet och studiecirklar för asylsökande	Eskilstuna	2017	150 000	svenska	35 (-/-)
Sensus studieförbund	studieförbund/folkhögskola	Meningsfull väntan	Eskilstuna	2017	325 000	Svenska, kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden, hälsa	50 (30/20)
Studieförbundet Bilda Svealand	studieförbund/folkhögskola	Integration Strängnäs	Strängnäs kommun	2018	60 000	Svenska	15 (9/6)

Vingåkers kommun	kommun	Frånskjutet	Vingåker	2017	195 000	Svenska, kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden, hälsa	150 (-/-)
------------------	--------	-------------	----------	------	---------	--	-----------

Resultat av insatser avslutade under 2019

De femton insatser som avslutats under året har varit av olika slag. Tre trossamfund har haft studiecirkel i svenska, språkcaféer, gitarrcirklar och annat i en öppen verksamhet flera dagar per vecka. Volontärernas egna nätverk har bidragit till att asylsökande har hittat till insatserna, men i viss utsträckning har de asylsökande själva sökt sig till kyrkorna. Den sociala samvaron har gynnat både de asylsökande och volontärerna och lett till en ökad kulturförståelse dem emellan. Flera personliga vänskapsband har också knutits.

Förutom gruppträffar har samfunden haft möjligheter för asylsökande att ha egna samtal med pastorer och andra. Ett psykosocialt stöd har kunnat ges. Mycket oro har präglat de asylsökande med oviss framtid, anhöriga i hemlandet, en osäker bostadssituation och längtan efter ett arbete. Enligt den enkät, som skickades ut nationellt till TIA- anordnare, anser de sex som svarare att de asylsökande är starkt motiverade att lära sig svenska och knyta kontakter.

Jämställdhet har betonats och bl a yttrat sig i att alla har deltagit gemensamt i samtliga sysslor. Som exempel nämns anordnande av fika, vilket i en del kulturer är en typisk ”kvinnoyssla”, Volontärerna har också agerat förebilder, t ex genom att kvinnor visat sig vara aktiva deltagare i församlingarna.

Ett av trossamfunden inledde ett samarbete med ett studieförbund och kunde därmed utöka sin verksamhet till att omfatta språkträning, matlagning, lek, sång, besök av olika yrkesgrupper och samhällsinstanser, studiebesök och utflykter, naturvandringar, hantverk, fest, m m.

Sammanlagt sex studieförbund har haft insatser som avslutats under år 2019. Tre av dem är egentligen samma insats som successivt har utvecklats, nämligen studiecirkel i ”Samhällssvenska” som språkligt ligger på samma nivå som ”Vardagssvenska” och ”Utökad svenska” som ligger på en högre nivå än vad som för övrigt erbjuds asylsökande. Senare omvandlades projektet till att snarare handla om språkundervisning med samhällsanpassning och arbetsmarknadsfokus; hur man söker arbete, det svenska systemets funktioner på arbetsmarknaden, betydelsen av hälsa m m.

Projektet har arbetat intensivt för att få med sig kvinnor och lyckats över förväntan. Där studiecirkelledaren var kvinna var det lättast att nå kvinnor. Aktiv marknadsföring med hjälp av befintliga kontakter som hade direkt kontakt med målgruppen och framför allt kvinnor i målgruppen användes. Noggrant utvalda bilder där båda könen fanns representerade användes i marknadsföringen. Schemat lades om för att passa målgruppen, särskilt kvinnorna, på de olika orterna. Detta var framgångsrikt. Affischering på flera olika språk på bibliotek, vårdcentraler och andra

mötesplatser har troligen också hjälpt till att nå målgruppen. Detta exempel illustrerar att det behövs kunskap, en medveten strategi och goda kontakter för att verkligen kunna nå asylsökande kvinnor.

Ett studieförbund har haft insatser inriktade på svenskundervisning kopplat till olika teman såsom familj, respekt, jämlikhet, rättigheter, demokrati, valet, kultur, hälsa, natur. I början hade en del deltagare svårt att acceptera en kvinna med utländsk härkomst som ledare för grupper. Hindret övervanns med ökad tillit. I början fanns det motsättningar mellan individer från olika länder, men med tiden kunde synen på varandra som människor med lika värde förankras.

Ett annat studieförbund främjar jämställdhet genom att låta ett föräldrapar gå i olika cirklar så att en av dem kan vara hemma med barnen när den andra studerar. Förutom målet om ökad inläring av svenska strävar studieförbundet efter att förmedla hopp och stärka deltagarnas självkänsla. Samarbete med pedagoger har lett till insikter om självkänslans avgörande betydelse för inläringen och att estetiska inslag främjar inläringen, t ex arbete med vykort.

Ytterligare två föreningar har haft insatser av liknande slag.

En insats som inte slog så väl ut som förväntat var erbjudandet om att spela boule på olika platser i områden där det bor många asylsökande. En lärdom att dra för liknande insatser är att man måste samlas på kända och tydliga platser och ha få men återkommande aktiviteter där. Många kom och spelade, men projektet ledde inte till nya medlemmar i klubben, vilket var en av förhoppningarna.

När det spelades i lag fanns ibland dominerande och negativa attityder hos män/pojkar mot unga kvinnor/flickor. Instruktörerna tog genast tag i det och förklarade att respekt och tillit hör till boulesporten. Ett annat sätt var att titta på Youtubeklipp och jämföra spelstilar mellan män och kvinnor. Det visade sig vara stora likheter i stilarna.

En annan förening hade svårt att lyckas med sin ambition att skapa meningsfull sysselsättning för unga män på ortens anläggningsboende. Fotbollen gick bra, men inte undervisningen. Den förklaring som angavs var att det var långt till lokalen, kallt ute varför ungdomarna inte ville gå ut, utvisningsbeslut som gjorde många ledsna och deprimerade. De unga männen befann sig i en svår situation och mådde dåligt.

En etnisk förening betonar också de asylsökandes svåra situation; en del flyttade plötsligt och flera av deltagarna mådde psykiskt dåligt, en del var rädda för att bli registrerade, flera av dem berättade om sina eländiga upplevelser under flykten.

En kommun har tillsammans med lokala ideella organisationer bedrivit insatser för asylsökande med cirklar i svenska, språkträning, läxhjälp, matlagning, kurser i föräldraskap, kartläggning av arbetserfarenhet, samhällskunskap, simning, odling, valskola m m. Här kunde man märka att ändrade regler kan påverka deltagare mycket. När reglerna för anhöriginvandring ändrades blev många deltagare oroliga och förmågan att tillgodogöra sig undervisning försvårades betydligt.

Sammanfattningsvis kan sägas att alla ovanstående projekt har haft svårt att nå asylsökande och troligen utgör endast en mindre del av alla deltagare i insatserna asylsökande. Övriga är nyanlända eller andra personer med utländsk bakgrund. Insatsernas innehåll är varierat och i hög utsträckning anpassat efter deltagarnas behov, så man kan absolut dra slutsatsen att statsbidragen gör gott för dem som deltar. De påverkar också volontärerna och organisationerna själva och leder till ökad kunskap om situationen för dem som är nya i landet.

SÖKTA OCH BEVILJADE MEDEL UNDER 2019

Ange antal ansökningar, sökande organisationer och totalt sökt summa i länet under 2019.

Totalt antal ansökningar	Totalt antal sökande organisationer	Totalt sökt summa, tkr
47 (14 avslag)	24 (ansökningar från två kommuner)	16 478

Ange vilka insatser som beviljats under 2019.

Organisation	Organisationstyp	Insatsens namn	Kommun/er där insatsen äger rum	Beviljad summa, tkr	Kategori	Antal deltagare (kv/m)
ABF Flen	studieförbund/folkhögskola	Nyckel till Sverige	Flen	300 000	svenska	150 (60/90)
ABF Flen	studieförbund/folkhögskola	Nyckel till Sverige	Flen	309 911	svenska	80 (40/40)
ABF Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Projekt samhällskunskaper och hälsa	Eskilstuna, Nyköping, Katrineholm, Strängnäs, Vingåker och Gnesta	50 000	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	95 (65/30)
Dunker-Lilla Malma församling	trossamfund/religiös organisation	Må bra grupp - Tillsammans med kultur, natur, hälsa och motion	Flen	100 000	hälsa	25 (20/5)

Dunker-Lilla Malma församling	trossamfund/religiös organisation	Må bra grupp - Tillsammans med kultur, natur och motion	Flen	15 000	hälsa	25 (12/13)
Equmeniakyrkan Malmköping	trossamfund/religiös organisation	Projekt Språkcafé	Flen	20 000	svenska	100 (50/50)
Equmeniakyrkan Malmköping	trossamfund/religiös organisation	Språkcafé	Flen	15 000	svenska	15 (12/13)
Eskilstuna Friidrott	idrottsförening	Hälsa samt kunskaper i svenska	Eskilstuna	15 000	hälsa	40 (20/20)
Eskilstuna kommun	kommun/kommunalförbund	Fördjupande insatser för asylsökande inom integrationsprogram på S:t Eskils gymnasieskola	Eskilstuna	250 000	hälsa	30 (10/20)
Eskilstuna kommun	kommun/kommunalförbund	Samverkan för meningsfull sysselsättning under asyltiden	Eskilstuna	300 000	svenska	80 (60/20)
Flen VärldsOrkester	övrig organisation	Samhällskurser med kultur och hälsa	Flen	234 992	hälsa	150 (75/75)
Korpen Eskilstuna Motionsidrottsförening	idrottsförening	Låt hjärtat vara med	Eskilstuna	62 400	hälsa	100 (55/55)

Kulturföreningen FlenVärldsorter	övrig organisation	Samhällskurser med kultur och hälsa	Flen	250 000	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	150 (60/90)
LBF Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Mänskliga rättigheter	Eskilstuna, Vingåker och Flen	100 000	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	50 (25/25)
LBF Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Mänskliga rättigheter	Södermanlands län	66 190	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	50 (25/25)
Mariakyrkans församling Katrineholm	trossamfund/religiös organisation	Välkommen till Sverige	Katrineholm	15 000	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	25 (12/13)
Matakuten	övrig organisation	Matpåsar till behövande	Vingåker	100 000	svenska	10 (5/5)
Matakuten Katrineholm	övrig organisation	Ta tillvara på matsvinn från matbutiker	Katrineholm	15 000	kunskaper om det svenska samhället	10 (5/5)

					och den svenska arbetsmarknaden	
NTF Sörmland	intresseorganisation	Information kring trafik och trafiksäkerhet för asylsökande	Södermanlands län	58 800	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	150 (75/75)
Olivehällkyrkan Strängnäs	trossamfund/religiös organisation	Språkcafé Olivehäll/Träffpunkt Olivehäll	Strängnäs	15 000	svenska	20 (10/10)
Pingstförsamlingen Eskilstuna	trossamfund/religiös organisation	Pingstförsamlingens verksamhet bland asylsökande	Eskilstuna	82 000	svenska	90 (45/45)
Pingstförsamlingen Eskilstuna	trossamfund/religiös organisation	Pingstförsamlingens verksamhet bland asylsökande	Eskilstuna	58 424	svenska	90 (45/45)
Rädda Barnen	övrig organisation	Kalendarium för TIA-insatser		140 000	ej tillämpligt	ej tillämpligt
Sensus studieförbundet Region Svealand	studieförbund/folkhögskola	Meningsfull väntan	Eskilstuna, Katrineholm och Flen	182 200	svenska	100 (50/50)
SIOS Mellansverige	etnisk förening	Introduktion om svensk arbetsmarknad, företagande	Eskilstuna	201 055	hälsa	50 (50/50)

		och svenska samhället				
SPF-seniorerna i Oxelösund	intresseorganisation	Vandringar med natur- och kulturkunskap	Oxelösund	10 000	svenska	10 (5/5)
Studieförbundet Sörmland	studieförbund/folkhögskola	Studieförbundet asylverksamhet	Eskilstuna, Strängnäs, Katrineholm, Flen och Vingåker	283 500	svenska	100 (40/60)
Studieförbundet Sörmland, Katrineholm/Strängnäs	studieförbund/folkhögskola	Projekt studieförbundet Sörmland	Katrineholm och Strängnäs	50 000	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	200 (100/100)
Studieförbundet Vuxenskolan	studieförbund/folkhögskola	Bildning, integration och etableringsnabb väg in i samhället	Flen	180 000	svenska	80 (40/40)
Vingåkers kommun	kommun/kommunalförbund	Arbetsfokus	Vingåker	349 500	kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden	100 (50/50)

Vingåkers kommun	kommun/kommunalförbund	Asylsökande	Vingåker	600 000	svenska	100 (50/50)
Vingåkers Ryttarförening	idrottsförening	Tillsammans med häst	Vingåker	45 000	svenska	20 (10/10)
Västra Vingåker och Österåkers pastorat	trossamfund/religiös organisation	Helande trädgård	Vingåker	15 000	hälsa	30 (15/15)

Länsstyrelsens bedömning avseende insatser beviljade under 2019.

Glädjande nog har allt fler organisationer sökt TIA- medel för aktiviteter av vitt skilda slag. Nyttillkomna idrotts- och etniska föreningar som anordnare bör kunna leda till att fler asylsökande nås och att utbudet blir mer varierat. Skälet till ökningen är huvudsakligen att de formella ansökningskraven har uppfyllts.

Hälften av de beviljade insatserna rör utbildning eller övning i svenska, en fjärdel vardera hälsa respektive kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden. Flera av insatserna omfattar flera kategorier samtidigt.

Studieförbunden har i stort sett samma utbud till de asylsökande som tidigare, men märker av det minskade antalet asylsökande. Studiecirklar tillhandahålls i svenska, samhällskunskap och mänskliga rättigheter. Valet av ämnesområden har gjorts efter en analys av behoven i fråga om såväl innehåll som meningsfull sysselsättning. Undervisning i svenska och och möjligheter att öva svenska tillhandahålls av de flesta trossamfund och en hel del studieförbund, men även idrottsföreningar. Även om antalet deltagare i språkcaféer och liknande har minskat en del under året, finns det behov av insatser för dem som är aktiva och söker sig till det utbud som finns.

Antalet inskrivna vuxna i Migrationsverkets mottagningssystem har under året minskat med 28 procent och under de två senaste åren med 46 procent. I början av år 2020 finns det i länet tusen vuxna asylsökande inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem. Länsstyrelsen kan inte bedöma hur stor andel av de asylsökande i länet som deltar i TIA- insatserna. Även de lokala föreningarna har svårt att göra en objektiv bedömning eftersom ingen registrering sker. Därmed är det också svårt att bedöma könsfördelningen bland just de asylsökande. Vad som dock har märkts är att en allt större andel utgörs av personer med ett utgången uppehållstillstånd. Under de senaste fem åren har den andelen av samtliga inskrivna ökat från en procent till sju procent.

Den geografiska spridningen överensstämmer i stort sett med fördelningen av antalet asylsökande per kommun, med ett undantag. Det rör sig om en kommun som länsstyrelsen har mindre kontakt med än övriga. Annars är söktrycket generellt högt. Under år 2019 har 33 ansökningar om TIA- medel beviljats bidrag. Det beviljade beloppet uppgår till 4 489 000 kronor, vilket utgör 27 procent av den sökta summan på 16 478 672 kronor.

Två kommuner har sökt TIA- medel. Länsstyrelsens uppfattning är att de övriga kommunerna inte arbetar med målgruppen asylsökande över huvud taget. En etnisk förening, tre idrottsföreningar, sju studieförbund, sex trossamfund (samtliga kristna), två intresseorganisationer (pensionärs- och en trafiksäkerhetsförening) och fyra övriga organisationer har beviljats medel. Variationen i utbudet har ökat betydligt. I ansökningarna redogör organisationerna i större utsträckning än tidigare hur deras insatsernas kommer att bidra till jämställdheten. Medvetenheten om jämställdhetens betydelse är generellt stor.

Analys

En samlad (övergripande) bedömning av insatser och resultat

Det mesta har fungerat väl i fråga om spridning av information till ideella föreningar, samverkansmöjligheter dem emellan och samverkan mellan myndigheter. Ingen förening har framfört något missnöje med hur information har gått ut eller hur bedömningarna har gjorts. Förståelsen av syftet med medlen är god.

Det föreningarna upplever som det stora problemet är att hitta själva målgruppen. Antalet asylsökande har minskat betydligt i länet och allt fler människor har avvísingsbeslut eller befinner sig i en överklagandefas. Att inte vara lika inkluderande mot alla utan behöva särskilja människor beroende på deras asylstatus är problematiskt på flera sätt, inte minst etiskt.

Arbetet med utlysningar och bedömningar av statsbidragen tar en oproportionellt stor del av länsstyrelsens TIA- arbete. Ambitionen är att försöka rationalisera förfarandet ytterligare och ägna mer tid åt uppföljning. Del- och slutrapporterna kombinerat med besök på plats borde förbättra möjligheterna till kvalitativa utvärderingar av insatserna, men också bana väg för framtida samarbeten.

Namn och titel

Lucie Riad, integrationsansvarig

Signatur